

at da maa det være Præstens religiøse Samvittighed, som i det Spørgsmaal bliver afgørende. Men i det Øjeblik man gør Præsten til baade en kirkelig Velsigner af Ægteskabet og en borgerlig Indstifter af Ægteskabet, kan man ikke sige til Befolkningen: du har frit Valg, du kan gaa til Præsten som repræsenterende ogsaa det borgerlige Samfund og forlange Ægteskabet indstiftet hos ham, men Præsten har af Grunde, som ikke vedkommer det borgerlige Samfunds Opfattelse af Ægteskabet, Ret til at sige nej. Det ærede Medlem Hr. Blang, som talte om Præstens Stilling i den Sag, skulde forstaa; at Befolkningen har dog først og fremmest Ret i dette Forhold, nemlig til at faa sit Ægteskab stiftet paa den Maade, som de borgerlige Love fastsætter, og det kan ordnes paa en saadan Maade, at alle Borgere i Landet faar deres og Præsterne faar deres fuldt ud, derved at man gennemfører det almindelige borgerlige Ægteskab. I Mod sætning til det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen mener jeg, at dette Ændringsforslags Vedtagelse vil fremme Kravet om det borgerlige Ægteskab; ogsaa det ærede Medlem Hr. Blang har jo været noget inde paa, at det maaske vilde have denne Virkning, idet det vilde stille dem, der er Tilhængere af at fortsætte den nuværende Sammenblanding overfor et bestemt Valg: enten kan man ordne det saaledes, at Præsterne skal vie og at den borgerlige Myndighed skal vie, men saa skal Præsten ogsaa svare sit Ja og gøre sin borgerlige Pligt — i Overensstemmelse med den Udtalelse af Luther, som det ærede Medlem Hr. Moltesen citerede —, eller man kan give Præsten den fuldkomne religiøse Samvittighedsfrihed, men da kan han ikke deltage i Ægteskabets Stiftelse som den paa det borgerlige Samfunds Vegne ægteskabsstiftende Myndighed. Hvis det andet høje Ting faar dette Lovforslag i den Skikkelse, som det vil have, hvis dette Ændringsforslag vedtages, er det muligt, at dette Spørgsmaal paa ny kommer til en samlet Overvejelse i denne Rigsdag, som vil føre til det Resultat, vi maa ønske, og om hvilket flere, ogsaa det ærede Medlem Hr. Jacobsen, har sagt, at vi kun derigennem faar en virkelig redelig Ægteskabslov her i Landet.

Lillelund: Det af de to ærede radikale Medlemmer stillede Ændringsforslag forbavser mig af adskillige Grunde. Det forekommer mig ganske ejendommeligt, at man stiller Ændringsforslag til et Lovforslag og dog ikke vil stemme for Lovforslaget, selv om man faar sit Ændringsforslag

vedtaget. Det er vist ret enestaaende i vor parlamentariske Historie. Det forekommer mig ejendommeligt, at man stiller et Ændringsforslag om, at det paagældende Af snit skal gaa ud. Jeg tror ikke, ret mange eller i alt Fald alle ærede Medlemmer har lagt Mærke til, at adskilligt bliver staaende i Paragraffen ogsaa efter de to ærede Medlemmers Ændringsforslag. Der bliver staaende i Paragraffen, at saafremt begge Brudfolkene hører til Folkekirken og en af dem derhos er Medlem af Menigheden, skal Præsten vie dem, ellers ikke. Og der bliver ligeledes staaende i Paragraffen, at Præsten kan dog nægte at vie en fraskilt. Der staar ikke i Ændringsforslaget, at den Del af Paragraffen skal udgaa. Det, som skal udgaa, er kun det, som er optrykt i selve Ændringsforslaget, at hvis Præsten i øvrigt af religiøse Grunde ikke mener at kunne eller burde foretage en Vielse, skal han forelægge Biskoppen Sagen o. s. v. Det vil med andre Ord sige, at den Mulighed for, at Præsten af religiøse Grunde kan nægte at foretage en Vielse — denne Mulighed, som man mener i de fleste Tilfælde vil blive en Realitet, idet Biskoppen sikkert vil give Præsten Medhold —, bortfalder, hvis de radikale Ændringsforslag vedtages. Jeg tror, at det vil være ikke blot de faa Præster, som er Fanatikere, som i visse Tilfælde kan ønske at blive fri for at vie visse Folk, men at der vil være mange af de alvorligste indenfor alle kirkepolitiske Retninger, som kan faa Samvittighedskvaler ved at skulle foretage disse Vielser. Det forekommer mig derfor, at Lovforslaget er et Fremskridt derved, at det byder en ret stor Mulighed for at fritage Præsterne derfor. Jeg kunde ønske, man gik endnu et Stykke videre; men da det Afsnit, som man ønsker at udstemme, netop er et Skridt i den rigtige Retning, vil jeg ubetinget tilraade at stemme mod de to ærede Medlemmers Ændringsforslag.

Holstein: Det forekommer mig, at saa længe man anerkender Staten som den øverste Autoritet i kirkelige Anliggender, som Pontifex Maximus, og altsaa giver Præsterne en civilretlig Stilling jævnsides med verdslige Embedsmænds, saa længe kan man ikke tillade Præsterne af Samvittighedsgrunde at undlade at udøve deres Embedsgerning. Saa længe kan man ikke give dem en videre Frihed end andre Embedsmænd. Der kan jo meget vel tænkes parallelle Tilfælde. Jeg sætter, at f. Eks. en Diplomat faar Ordre af sin Udenrigsminister til at forfalske en Depeche, lave